

Klaszteresedés kialakulásának lehetősége a Mohácsi Ipari parkban

Piacelemzés / ágazati elemzés

Az ipari parkok koncentrált ipari termelő tevékenységet hoznak létre. Elősegítik a hazai kis- és középvállalkozások betelepülését az ipari parkokba, továbbá szervezik és segítik az innovációs tevékenységet és a technológiai transzfert, valamint inkubációs tevékenységük fejlesztésével a vállalkozásfejlesztés egyik színterévé alakulnak. Az ipari parkok a munkahelyteremtés és a beruházások ösztönzésén keresztül javítják a térség versenyképességét, ezáltal lehetővé teszik annak a regionális és nemzetközi munkamegosztásba történő bekapcsolódását. A versenyképesség emelkedésének a helyi gazdaságon tovagyűrűző hatásai mérséklék a területi különbségeket. Az ipari park fejlesztési célprogram 1997-es elindulása óta Magyarországon 179 terület kapta meg az „Ipari park” címet.

A rendszerváltás után az ipari parkok kialakulása spontán módon indult meg, a vállalkozások és a helyi önkormányzatok kezdeményezésére. Az ipari park a gazdaság fejlesztés egyik igen fontos intézménye, ezért a kormányzat 1996-ban kormányprogram szintjére emelte az ipari park fejlesztési célprogramot. Az „Ipari Park” minősítés jelentőséggel bír. Az „Ipari Park” cím viselője jogosult az ehhez a minősítéshez kötött támogatások elnyerésére pályázatot benyújtani, illetve a preferenciákat igénybe venni. Az ipari parkok létesítésének a célja, hogy korszerű infrastruktúrát, szolgáltatásokat és szakmai háttérrel biztosítsanak az ipari termelő- és szolgáltató vállalatok letelepedéséhez, működéséhez. Az ipari parkok speciális, önálló vállalkozásoknak tekintendők, amelyeknek azon beruházásaihoz ad támogatást az állam, amelyek kevésbé, vagy csak hosszú idő után térülnek meg.

Az elmúlt években megszilárdult az ipari parkok rendszere Magyarországon. Az ipari parkok gazdasági súlyát jelzi, hogy 2003-ban az ipari parkok vállalkozásai adták az ipari foglalkoztatottak 12,9 százalékát, az ipar teljes értékesítési árbevételének 26,1 százalékát, valamint az ország ipari exportárbevételének 39,0 százalékát.

Egy 2001-es kutatása alapján a Magyar Innovációs Szövetség három ipari park kategóriát különíttek el a teljesítmények alapján:

- *Induló kategória:* még nincs működő vállalkozás az ipari park területén, ezért lényeges feladatok a koncepcióalkotás és az alapinfrastruktúra kiépítése.
- *Működő kategória:* azok a parkok, amelyekbe már betelepültek a vállalkozások, formálódnak a közös szolgáltatások elemei, folytatódik a területek értékesítése.
- *Növekvő kategória:* kiemelt fontosságú a már meglévő szolgáltatások bővítése, a minőség javítása, a további fejlesztések elvégzése.

2005-ös felmérések alapján Magyarországon 9940 hektáron 179 ipari park működik. Betelepítettségük 52,4 százalékos, 2980 vállalkozás tevékenykedik bennük. Az itt foglalkoztatottak száma 172 ezerre tehető, ami az ipari foglalkoztatottak 24 százalékát teszi ki.

Mikrokörnyezeti szintű elemzés

A régióban jelenleg 18 ipari park rendelkezik a címmel, ezek közül a Pécsi Ipari Park Rt. „Integrátor ipari park” címmel is. Az ország ipari park területéből 9% esik a Dél-Dunántúlra, amely a legkisebb a régiók közül. A régió ipari parkjaiban 218 vállalkozás működik, így 12 vállalkozás jut egy ipari parkra (országos átlag 15). Betelepültségük 41,7%-os volt, és 9.762 főt foglalkoztattak a betelepült cégek.

Ha csak a megyét nézzük, akkor Baranyában jelenleg 6 ipari park működik: Bólyi Ipari Park (Bóly), Komlói Ipari Park (Komló), Mohácsi Ipari Logisztikai Üzleti Park (Mohács), Pécsi Ipari Park (Pécs), Sellyei Ipari Park (Sellye), Serena Ipari Park (Siklós).

Ipari Parkok Baranya Megyében

Megnevezés	Terület (hektár)	Vállalkozások száma
Bólyi Ipari Park (Bóly)	31	5
Komlói Ipari Park (Komló)	32	19
Mohácsi Ipari Logisztikai Üzleti Park (Mohács)	151	38

Pécsi Ipari Park (Pécs)	147	40
Sellyei Ipari Park (Sellye)	20	-
Serena Ipari Park (Siklós)	22,4	21

A régió ipari parkjairól összességében elmondható, hogy a legfontosabb elvárásuk a parkokkal szemben a munkahelyteremtés, és a rendelkezésre álló területek hatékony gazdasági kihasználása. Egy felmérés alapján a munkahelyteremtés az első, a profitmaximalizálás, pedig az utolsó elvárás volt, ami jól jelzi a jellemző tulajdonosi összetételt is: az ipari parkok többségére a többségi önkormányzati tulajdon jellemző és csak kevés park működik tisztán magántulajdonban. A rendelkezésre álló terület értékesítése – mint közel a munkahelyteremtéssel azonos fontosságú elvárás – azt jelzi, hogy a régió ipari parkjaiban még sok a kihasználatlan terület, nem teljes a kihasználtság.

A mohácsi ipari park rendelkezik a régióban a legnagyobb területtel (151 ha), második a pécsi 147 ha-al. A betelepült vállalkozások alapján is a mohácsi vezet a pécsi előtt. Az ipari parkokban foglalkoztatottak számát tekintve a régió ipari parkjai közül a Mohácsi, a Pécsi és a Kaposvári VIDEOTON Ipari Park vállalkozásai foglalkoztatják a legtöbb embert.

A Mohácsi Ipari Logisztikai Üzleti Park 100%-osan önkormányzati tulajdonban van, ebből következően a fő prioritás a munkahelyteremtés és az ipari park további fejlesztése.

Ezzel szemben például a Pécsi Ipari Park tulajdonosi szerkezetében a városi önkormányzat tulajdoni hányada mellett (38,5%) a Pécsi Városüzemeltetési és Vagyonkezelő Rt-nek (28,6%) és a Mecsek Bányavagyon Hasznosító Rt-nek is (25,7%) jelentős részesedése van. Az ipari park a további fejlesztések megvalósítására, a terület további értékesítésére és mind teljesebb szolgáltatási spektrum nyújtására törekszik. A PIP Rt. stratégiája szerint az ipari parknak koordináló, integráló és vezető szerepet kell betöltenie a régió ipari parkjai között. Erre jó alapot biztosít az elnyert Integrátor Ipari Park cím, valamint az, hogy az Ipari parkok Szövetségének elnöksége is hasonló feladattal kívánja megbízni a Pécsi Ipari Parkot. Átfogóbb kapcsolatrendszer kiépítésére törekednek a térségi innovációs szervezetekkel, kutatóbázisokkal, a kamarával, egyéb érdekképviselői szervekkel és nem utolsósorban a helyi kis- és középvállalkozásokkal.

Mohácsi, 151 hektáron elterülő az ipari park területéből 60 hektár beépítetlen, összefüggő önkormányzati tulajdonú terület, amely teljes infrastruktúrával van ellátva. A

korábbi 5 év legnagyobb fejlesztései az alpinfrastruktúra kiépítését jelentette, illetve az inkubátorház létrehozását. Ezek forrása sokféle volt: Széchenyi terves támogatás, a DDRFT fejlesztési támogatásai, megyei fejlesztési alapok, FVM és GM források. EU támogatások eddig nem voltak jellemzőek, illetve hitel felvételén sem gondolkodtak.

Az ipari park alig nyújt szolgáltatásokat, egyedül a karbantartást és a műszaki szolgáltatást végzik központilag. A 38 vállalkozás maga oldja meg a különböző szolgáltatásokat, eddig nem jeleztek, hogy ennek központi nyújtására igényt tartanának. A meglévő inkubátorház sem teljesen kihasznált. Pécsen a szolgáltatási spektrum igen tág: műszaki-, jogi-, környezetvédelmi-, pályázatfigyelési tanácsadás, területörzés, postai-, irodai-, közlekedési-, műszaki-, karbantartás jellegű szolgáltatások, valamint logisztikai szolgáltatások és a K+F területén tanácsadás. A 40 betelepült vállalkozás közül legtöbben a környezetvédelmi tanácsadást veszik igénybe.

A mikrokörnyezet vizsgálatánál sajnálatos módon meg kell említeni, hogy a régió hátrányos helyzete kihat az ipari parkokra is, mert vannak olyanok, amelyek a címük a visszaadását fontolgatják (Csurgó, Sellye).

Jelenleg nincs túl nagy együttműködés az ipari parkban működő cégek között. Az ipari park szervez évente 7-8 egész napos fórumot az ipari park összes cégvezetőjének országgyűlési képviselőkkel, ahol mindenki elmondja, miben kér segítséget, támogatást. Ezen felül az ipari park a cégek támogatására marketing akciókat szervez (pl. prospektus elhelyezése képviseleteken, belföldön, külföldön egyaránt).

A pécsi parkban lévő vállalkozások együttműködnek: 7 vállalkozás tartozik a létrejött biotechnológiai klaszterbe, valamint egy külön csoportot alkot az ELCOTEQ és beszállítói köre. Az IP az együttműködés további fokozásáért vállalkozói fórumokat, közös K+F rendezvényeket szervez, részt vesz a Pécs Pólus Programban.

Az PIP együttműködést tud felmutatni a Dombóvári, a Siklósi és a Paksi Ipari Parkkal is, amely a pólus programhoz, a klaszterszervezéshez, illetve a nemzeti akcióprogramhoz tett javaslatokban jelent meg. A további együttműködés az innovációs tevékenységek területén, az egészségipar, a kialakítandó tudás központ, kutatások kapcsán képzelhetőek el.

Az Ipari Park együttműködik a Pécsi Önkormányzattal, a Kamarával, a DDRFÜ-vel is, illetve a következő vállalkozásfejlesztési szervezetekkel: Pécs-Baranya Kereskedelmi és Ipar Kamara, Regionális Innovációs Ügynökség, ITDH, Magyar Innovációs Szövetség

Az Ipari Park leírása

Mohács város fejlődésének zálogát földrajzi adottságai is segítik, gazdasági fejlesztései irányát erre alapozza. Kihhasználva, hogy a város az Európai Unió egyik déli kapuja a Balkán felé, valamint hogy itt van az ország déli határikikötője, olyan komplex gazdasági terület kialakításán dolgozik, mely vonzó az ipar, a szolgáltatás és a kereskedelem számára is. Többek között ezért hozta létre az ipari parkot.

A Magyar Kormány 1998. január 1-jétől 10 évre Mohácsot és kistérségét vállalkozási övezetté nyilvánította. Ez is indokolta az ipari park és logisztikai központ létrehozását a városban.

A Mohácsi Ipari Logisztikai Üzleti Park jelenlegi mérete 151 ha, ebből 111 ha közművesített. 20 ha bevonása folyamatban van. Az ipari park címet 1999-ben kapta meg. Üzemeltetője a Mohácsi Városgazdálkodási és Vagyonkezelő Kft.

	<i>Mohácsi Ipari Logisztikai Üzleti Park</i>
<i>Üzemeltető:</i>	<i>Mohácsi Városgazdálkodási és Vagyonkezelő Kft.</i>
<i>Cím:</i>	<i>7700 Mohács, Szabadság u. 17. (7701 Mohács, Pf. 53.)</i>
<i>Vezető:</i>	<i>Schäffer Róbert ügyvezető igazgató</i>
<i>Telefon:</i>	<i>69/305-183</i>
<i>Fax:</i>	<i>69/305-182</i>
<i>E-mail:</i>	<i>mvgv@dravanet.hu</i>
<i>Honlap:</i>	<i>www.mohacs.hu</i>

Az ipari park földrajzilag két tömbre bontható: egy nyugati és egy északi.

Ipari park nyugati tömbje

A Nyugati tömb területe 18.9733 m², sík területen helyezkedik el. Ezen a területen kis környezeti terheléssel járó iparágak települhetnek be, illetve itt található az Inkubátorház is, mely 2003. június 1-je óta segíti az induló vállalkozásokat. A terület megközelíthető az 56-os és 57-es sz. főutak összekötő gyűjtőútjáról. A vasútállomással szomszédos területeken közvetlen vasúti kiszolgálás építhető ki. A teljes terület energiaellátása biztosított. Az elektromos áramot a vállalkozások 1 db 630 KVA-es és 2 db 400 KVA-es transzformátorról kaphatnak. Földgáz rendelkezésre áll a területen és a víz és szennyvízcsatorna ellátottsága is megoldott.

Ipari park északi tömb

Az Északi tömb sík területen helyezkedik el, mezőgazdasági művelés alatt áll. A terület közvetlenül a Mohácsi Farostlemezgyár (MOFA) mellett helyezkedik el. Nagy területigényű üzemek telepítését tervezik az Északi tömbbe, mivel a nagy terület tetszőlegesen osztható. Az iparterület megközelíthető közvetlenül az 56-os főútról. Az iparvágány felől igény esetén vasúti kiszolgálás is biztosítható. Energiaellátás és közművek biztosítottak.

Áruforgalmi kikötő és logisztikai központ

Az ipari parkhoz szervesen kapcsolódik az Áruforgalmi Kikötő és Logisztikai Központ. Megközelíthető az 56-os főútról közvetlenül. A Duna partra jelenleg meglévő belső feltáró utak vezetnek. A Duna parton a folyóval párhuzamosan kiépített iparvágány található, erről csatlakozás biztosítható. Energia- és vízellátása biztosított, szennyvízcsatorna építése folyamatban van.

A jelenleg üzemelő uszálykikötő Bóly Rt. külkereskedelmi központja, mely mintegy 500.000 tonna áru forgalmát teszi lehetővé évente. A modern szellőztetési rendszerű fémsilók 28.000 tonna magáru fogadását biztosítják. Ömlesztett és zsákos áru tárolására közel 10.000 tonna befogadóképességű, padozatos, fedett tárolóterrel rendelkezik. Korszerű tisztító, tároló- és anyagmozgató berendezések garantálják az áru minőségének megővését, a nagy teljesítményű fogadást és rakodást. A termékek minőségvizsgálatát jól felszerelt laboratóriumában végzi a Bóly Rt. A tervek szerint a kikötő további építésének, fejlesztésének első szakasza 2007. szeptember 30-ig be fog fejeződni. Eddig az időpontig a határkikötő és az üzemeltetését biztosító infrastruktúra épül meg, de későbbiekben terveznek más létesítményeket is: olajkikötő, kereskedelmi kikötő és személyforgalom bonyolítására alkalmas kikötő készül. Az olajkikötő kialakításával lefejtő állomás, tárolókapacitás, iparvágány, háttér-infrastruktúra kiépítése történhet meg. A tervekben szerepel egy 200 ezer tonna/év kapacitású tartály építése. A projekt megvalósításának várható eredménye két hajóállomás megépítése, központi irodaépület, önálló növény- és állategészségügyi állomás létesítése.

Stratégia

Mohács város vezetésének az egyik legfontosabb törekvése, hogy minél több munkanélküli számára teremtsen munkalehetőséget. Ennek Magyarországon az egyik leghatékonyabb módszere az ipari park létesítése, amelyen belül a vállalkozások, befektetések számára minél kedvezőbb feltételeket alakítanak ki.

Az ipari park minden olyan tevékenység betelepülését támogatja, mely Mohács városrendezési tervében foglaltaknak nem mond ellent, s jogszabály vagy környezetvédelmi előírás betelepülését nem korlátozza.

1. Az ipari parkba való betelepülést különböző *engedményekkel, kedvezményekkel* ösztönzik:
2. Helyi iparűzési adókedvezmény és telekvásárlási kedvezmény új induló és már működő vállalkozások részére (kedvezmény függ például a beruházás volumenétől, a foglalkoztatottak számától).
3. A Baranya Megyei Munkaügyi Központ által a munkáltatóknak biztosított támogatások, programok, eszközök (például tartós munkanélküliek, megváltozott munkaképességűek, pályakezdő munkanélküliek, idős korúak, etnikumhoz tartozók foglalkoztatása esetén)
4. Helyi iparűzési adó kedvezmény (új foglalkoztatott, tárgyi eszköz beruházása után, egyéb)

5. A Mohácsi Önkormányzat 6/2001.(II.26.) rendelete a vállalkozások, a munkahelyteremtés helyi támogatásáról (engedményes árú önkormányzati telek; egyéb engedmények)

Az ipari park Nyugati tömbjében található *Inkubátorházba* való betelepülést különböző *szolgáltatások* nyújtásával ösztönzik:

- Fizikai szolgáltatások
  - rugalmas helykialakítás
  - hely megtervezésében és arculatának kialakításában szakmai segítség
  - bútor bérbeadás
  - szerződéses árengedmények
  - parkoló
- Megosztott irodai szolgáltatások
  - könyvtár, információközpont
  - konferenciaterem
  - titkárnői szolgáltatások
  - számlázás
  - fénymásoló
  - komputer-szolgáltatások
  - laboratórium, mérés technika
- Tanácsadás
  - üzleti tervezés segítése
  - pénzügyi tervezés segítése
  - könyvelés segítése
  - technológiai és találmányi tanácsadás
  - technológiai marketing
  - környezetvédelmi tanácsadás
- Egyéb
  - recepció
  - szemináriumok
  - vállalkozói klub
  - gyorsposta szolgálat

- auditórium

Rövid távú cél az ipari parkkal kapcsolatban, hogy minél több vállalkozás telepedjen le a területén, ezáltal csökkentve a munkanélküliséget, növelve a térség gazdasági erejét, gyorsítva fejlődését, valamint ezen események hatására tovább növelje vonzerejét a térségnek.

Hosszú távú célként a következőket lehet felsorolni: a vállalkozások megtartása, további fejlesztések ösztönzése, a térség versenyképességének javítása, gazdasági-logisztikai központ kialakítása.

Projektterv

A fejlesztésre az egyértelmű piaci igények miatt kerül sor. Cél egy olyan ipari komplexum létrehozása, amely alapfunkciója mellett az ipari parkban és az annak térségében működő vállalkozások számára rendszeres és magas színvonalú üzleti szolgáltatást nyújtson, a foglalkoztatottak száma minél magasabb legyen és az üzleti partnerek kiszolgálása sokkal magasabb szintűvé váljon. A piaci igények minél teljesebb ismeretére garanciát jelent az is, hogy a Mohácsi Ipari Logisztikai Üzleti Park már évek óta sikeresen működik.

Tervei között szerepel, hogy a pécsi ipari parkkal közösen egy jól működő vertikálisan és horizontálisan kapcsolódó, versenyző és kooperáló vállalataival, kapcsolódó és támogató iparágaival, pénzügyi intézményekkel, szolgáltató és együttműködő infrastrukturális (háttér)intézményekkel (oktatás, szakképzés, kutatás), vállalkozói szövetségekkel (kamarák, szakmai egyesületek) innovatív kapcsolatrendszerén és kölcsönös előnyökön alapuló földrajzi koncentrációját hozzon létre.

Ennek a klaszteresedésnek az előnyeit alábbiakban látjuk:

- a klaszterben együttműködők célja az együttműködők és rajtuk keresztül a térség gazdasági versenyképességének növelése és nem érdekvédelmi és érdekképviseleti feladatok ellátása;
- a klaszter tevékenységét egy, a tagoktól független, tetszőleges számú menedzsment szervezet irányítja (azaz biztosítja az állandó kommunikációt, az

információáramlást a tevékenységek koordinációját és a partnerek érdekeinek összhangba hozását és képviselését, a bizalomépítést és előkészíti a döntéseket).

Optimális esetben a fejlesztésnek az elkövetkező években is tovább gyűrűző, élénkítő hatása lesz az üzletmenetre és az eredményre, amihez azonban kiegyensúlyozott gazdasági környezet is szükséges. Az ipari park ugyan jelenlegi lehetőségei között is mindent megtesz a szervezeti munka, racionális gazdálkodás, hatékony marketingmunka érdekében, azonban még feltárhatóak tartalékok. Ezen tartalékok mozgósításához, üzleti eredményben történő pozitív megjelenéséhez szükséges a fejlesztés. Az ebből származó tervezett versenyelőny, ami a bevétel-növekedésből és költségcsökkenésből tevődik össze, ezen két tételnél egyáltalán nem magas, azonban adózás előtti eredmény szintjén számottevő javulást jelent. A versenyelőny főként a hatékonyabb munkaszervezés és anyaggazdálkodás, valamint az ügyfélkapcsolatok területén jelentkezik.

Amennyiben a mohácsi ipari park nem kapcsolódik a pécsi ipari parkhoz, akkor egyértelmű hátrányba kerül már középtávon is a versenytársakkal szemben.

A kapcsolódás a humán erőforrásokra közvetetten pozitív hatással lesz, mivel a minőség növekedésével, a partnerek magasabb szintű kiszolgálásával az ipari park hosszú távú fennmaradása biztosított lesz, mely a munkahelyek megtartását is jelenti. Ezért nagyon fontos a megfelelő betanítás, oktatás, mely szervesen kapcsolódik a magas fokú kooperációhoz.

Pályázati és fejlesztési specifikus információk

A klaszteresedést az alábbi pályázati erőforrásokból képzeljük megvalósítani:

1. Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP)

A GOP a magyar gazdaság tartós növekedését a fizikai és a humán tőke minőségének, valamint a teljes tényezőtermelékenységnek a javításával kívánja elősegíteni. A GOP többek között a kutatás-fejlesztést (K+F), az innovációt, a kis- és középvállalkozások (KKV), valamint az információs társadalom (IT) fejlődését támogatja. Prioritásai között szerepel az innovációs és technológiai parkok fejlesztése, ezen belül a kutatási tevékenységnek és az

innovatív vállalkozásoknak fizikailag is helyet adó innovációs és technológiai parkok létesítése és a meglévő intézmények fejlesztése és a megfelelő eszközpark, szolgáltatási kör és a kutatási, illetve innovációs menedzser szakembergárda biztosításával.

„Az így kialakított innovációs és technológiai parkok jelentősen hozzájárulhatnak nemcsak a kutatásra specializálódott vagy adott ágazatban tevékenykedő innovatív vállalkozások fejlődéséhez, hanem az innovatív ötletek generálásához és megvalósításához; az induló cégek inkubációjához; a K+F+I együttműködések és klaszterek mélyüléséhez; valamint közvetve a pólusokban található egyetemek külső kapcsolatainak és K+F kapacitásának fejlődéséhez.” (GOP kiírás 68. oldal)

A kiírásban szerepel még nagy hangsúllyal vállalkozások részére üzleti, információs és piacfejlesztési tanácsadás, szolgáltatás nyújtása is. Ez magába foglalja többek között a vállalatok megfelelő információval való ellátását, számukra emeltszintű üzleti, piaci tanácsadás nyújtását, a vállalkozások beindításához és fejlődéséhez, beszállítóvá válásához, külpiacra jutásához szükséges vállalatvezetési, üzleti, (pl. (kül)piaci érvényesülést biztosító, marketing, márképítési, piacfejlesztési, vállalati fúziós, tőzsdei bevezetéshez kapcsolódó) ismeretek elsajátításának és a szolgáltatások igénybevételének támogatását

2. Dél-Dunántúli Operatív Program (DDOP)

A DDOP prioritási tengelyei is lehetőséget adnak a helyi gazdaság fejlesztésére. Prioritásai között szerepel a **városi térségek fejlesztésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése**. A gazdasági, társadalmi és intézményi szereplők hatékony együttműködésének elérése, a mikro-, kis- és középvállalkozások fejlődésének fenntartásával, a vállalkozók aktivitásának és szolgáltatói hátterének erősítésével.

A gazdasági infrastruktúra fejlesztése elsősorban a már meglévő ipari park struktúrára támaszkodik, valamint az ipari termelés alól kivont és volt katonai, hasznosítatlan, illetve alulhasznosított barnaövek gazdasági hasznosítása, funkcióváltásának elősegítését célozza meg.

Kiemelt szerepet kapnak az **Inkubátorházak fejlesztésére** beadott pályázatok. A vállalkozások számára a megfizethető elhelyezést és szolgáltatáscsomagot nyújtó segítség kiemelkedően fontos pontja a túlélésnek és a fejlődésnek.

A kis és középvállalkozásokat támogató szolgáltatások erősítése, a kezdő vállalkozásokat segítő tanácsadási és oktatási programok (melyek tanácsot adnak arra vonatkozóan, hogyan kell vállalkozást alapítani, hogyan kell kidolgozni egy üzleti tervet, melyek az alapvető marketing-eszközök stb.) elindítása. Már működő vállalkozások támogatása szektorspecifikus szolgáltatások támogatásával képzelhető el. Hangsúlyt kell helyezni a versenyképesség erősítését szolgáló elemek támogatására, a befektetés ösztönzésére és új módszerek bevezetésére, elterjesztésére (például minőségbiztosítás, formatervezés, új menedzsment módszerek, e-kereskedelem, távmunka stb.).

Kísérleti akciók, programok a regionális innováció támogatására a régióban. A regionális innováció támogatása érdekében olyan kísérleti akciók végrehajtására van lehetőség, melyek illeszkednek a Dél-dunántúli Regionális Innovációs Stratégia (DDRIS) által kijelölt célokhoz és prioritásokhoz. A kísérleti akciók támogatása lehetővé teszi újszerű módszerek, programok és projektek tesztelését és összehasonlítását, mely alapján kiválaszthatók az operatív program későbbi éveiben nagyobb forrással támogatandó legjobb és leghatékonyabb módszerek, akciók, kezdeményezések. A kísérleti akciók és projektek kidolgozása és megvalósítása a Regionális Innovációs Ügynökség közreműködésével történik.

3. Norvég alap

A projekt szervesen kapcsolódik a fenntartható fejlődés, illetve innovációs központok létrehozása és fejlesztése és a regionális fejlesztés különböző szintjeinek kompetencia növelése pontjaival. Ez az alap folyamatosan ír ki az adott témában pályázatokat, de igen körültekintő munkával és adminisztratív feladatokkal jár.

Működési/üzemeltetési terv

A város vezetésének az egyik legfontosabb törekvése, hogy minél több munkanélküli számára teremtsen munkalehetőséget. Ennek Magyarországon az egyik leghatékonyabb módszere az ipari park létesítése, amelyen belül a vállalkozások, befektetések számára minél kedvezőbb feltételeket alakítanak ki. Az ipari park a fejlesztésekkel és tevékenységi körének bővülésével egyidejűleg folyamatosan növelte az alkalmazottak számát is, egyre több és több embernek biztosítva munkahelyet és megélhetést. Jelenleg 38 darab vállalat tevékenykedik az ipari parkban. Még találhatóak nem beépített területek, melyekre további vállalkozások betelepülését várják, ezzel is elősegítve a területen lévő munkanélküliség csökkenését. A

dolgozók szakmai továbbképzése, a technikai háttér folyamatos fejlesztése mellett a vezetők fontosnak tartották minőségirányítási rendszerek bevezetését is.

Az ipari parkban tevékenykedő legfontosabb cégek:

4M Kft., Agrograin Kereskedelmi Rt. Mohácsi telephelye, „Alpha Dent” Fogorvosi és Kereskedelmi Bt., Asztalos Ipari Szövetkezet, Bólyi Mezőgazdasági és Kereskedelmi Rt., CSÁTEX KFT., Daewoo Sántics, Danubia Mohácsi Bútoripari Rt., Épgép-Duna Építőgépgyártó Kft., Flódung Ipari és Kereskedelmi Kft., Foetus-Car Kht., Fogl & Fogl Kft., Gyöngybeton Kft., Halmai Autóház Kft., Hidro-Sztik Kft., Himeshomok Kft., Holz-Bau Kft., Király Építőipari és Kereskedelmi Kft., Kovács Mihály egyéni vállalkozó, Litter és Társai Kft., Marocco Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., MAUSZ Építőipari és Szolgáltató Kft., Mecsek C+C Kereskedők Áruháza, M-GRAVOPLASZT Bt., MODEL CAR Kft., Mohácsi Farostlemezgyár Rt., Mohácsi Városgazdálkodási és Révhajózási Kft., MOMOCAR Kft., M-Protech Kft., Paprikafabrik Kft., Pig-Techn. Gyártó és Szolgáltató Kereskedelmi Kft., Schmidt könyvkötészet, Steinadler Fémipari Kft., SZ és W Építőipari Kft., Temaforg Kereskedelmi és Ipari Hulladékhasznosító Rt. Mohácsi Gyára, Tesa Textilhulladékfeldolgozó és Forgalmazó Kft.

Befektetési kedvezmények

Az állami támogatásokon felül a város maga is nyújt további kedvezményeket, melyekkel a beruházásokat, illetve a foglalkoztatottak létszámának növelését preferálja. Magyarországon a vállalkozások a nettó bevételük után max. 2 % mértékű iparüzési adót kötelesek fizetni a helyi önkormányzatoknak. Városunk az iparüzési adó egy részének elengedésével és foglalkoztatás-bővítő ipartelepítés esetén kedvezményes telek juttatásával nyújt újabb segítséget – egyéni elbírálás alapján.

SWOT

SWOT -erősség

- Duna mint nemzetközi víziút és határátkelő
- Vállalkozási övezet
- Multikulturalitás mint erőforrás (kapcsolatrendszer, turizmus)
- Kiepült, hatékony középfokú oktatási rendszer
- Népeségmegtartó képesség
- Nagy integráló erővel rendelkező gazdasági szervezetek
- Kooperációt lehetővé tevő szomszéd területekhez hasonló természeti adottságok
- Duna-Dráva Nemzeti Park jelenléte
- Borászati és gasztronómiai kultúra a térségben
- Az imázsépítés alapjául szolgáló országosan ismert név
- Több célra hasznosítható termálvíz a térségben
- Az új, innovatív gazdasági ágazatoknak már megvannak a kezdeményei
- Néhány ipari ágazatban erős hagyományok és magas szaktudás áll rendelkezésre (élelmiszer-, textil-, bőr- és gépipar)
- Helyenként jól képzett, nyelveket (német) beszélő munkaerő.
- Kialakult, meglévő intézményi rendszer a vállalkozások támogatására.
- A K+F-nek meglévő akadémiai háttere van a régióban, meglévő tudományos bázis (Pécs, Kaposvár).
- Pécs Pólus szerepköre a környező területre is várhatóan húzó hatást gyakorol majd.
- A Duna, mint nemzetközi vízi út a logisztikának teremt lehetőségeket – Mohács „schengeni” kikötő.
- Új gazdasági szektorok kialakulásához megfelelő alapfeltételek megléte (környezeti, kulturális és egészségipar)

SWOT - Gyengeség

- Gyenge Dunán keresztüli kapcsolatrendszer (a híd hiánya)
- Jelenleg a fő nemzetközi közlekedési korridorok elkerülik a térséget
- Az agrártermékek feldolgozásának lehetőségei kiépületlenek (jelenleg nyersanyagtermelés)
- A szolgáltató szektor fejletlen
- Gyenge helyi K+F kapacitás
- Inaktív lakosság relatíve magas aránya
- Magas, nem csökkenő munkanélküliség
- Szétaprózott településstruktúra, településközi kapcsolatok gyengék
- Közúti összekötő utak hiányoznak
- Az információs hálózat kiépületlensége
- Tőkehiány
- Vasút marginális szerepe
- Fogyó és öregedő népesség, az aktív lakosság aránya csökken
- A szakképzett munkaerő elvándorol
- A régió fejlettségi szintje (GDP) az elmúlt évtizedben mind jobban elmaradt az országos átlagtól.
- Fejletlen az üzleti szolgáltató szektor
- A kkv-k elégtelen tőkeellátottsága, nem kapnak elegendő támogatást (hitel, tanácsadás, oktatás, képzés).
- Az Ipari Parkok közötti együttműködése alacsony szintű.
- A fő közlekedési útvonalak a régió peremén haladnak, ami a mind a gazdasági vérkeringésbe való intenzív bekapcsolódásra, mind a logisztikai szerepkör hangsúlyosabb megjelenítésének akadályozója.
- A horvát határ felé – a Dráva miatt – kevés a kapcsolódási pont.
- A mohácsi és barcsi vállalkozási övezet nem versenyképes a befektetők körében.
- A helyi vállalatok K+F ráfordítási szintje alacsony.
- A K+F ráfordítások arányát tekintve a régió csak az ötödik helyen van a regionális rangsorban.

SWOT – lehetőség

- Növekvő nemzetközi teherforgalom a Dunán
- Mohács városa, mint leendő schengeni kapu
- Interregionális együttműködésbe való bekapcsolódás lehetősége (Duna-Dráva-Száva eurorégió kialakulása)
- Vízi idegenforgalom fejlődése – nemzetközi sétahajó és jacht kikötő
- A gyenge feldolgozottsági szintű termékek termékpályájának kiépítése döntően a külső piacokra
- Bio-termékeket felvevő külső piac meghódítása
- Külső segítséggel agrár-innovációs kapacitás, illetve képzési formák kialakítása
- Minőségbiztosítás rendszerének kiépítése az EU szabályok figyelembe vételével
- Az M6-os és M7-es autópálya megépítése intenzívebb kapcsolódást kínál a régió kistérségeinek
- Horvátország Uniós csatlakozásával a határmenti kapcsolatok intenzívebbé válnak
- Egyes országos fejlesztések eredményeképpen javul a régió elérhetősége (M7, M6), környezetbarát közlekedési módokkal kiváltható a tranzitforgalom egy része
- Mohács nemzetközi logisztikai központ.

SWOT -veszély

- A Duna áradása, belvívveszély
- Függségi viszony az agráriumtól
- Balkáni válság befektetőköt elriasztó hatása,
- A globalizáció hatására a helyi kultúra eltűnik, elszegényedik
- A jobb megközelíthetőség következtében a külföldi működőtöke továbbra is a már jól ismert területeket (központi régió, nyugati határ) választja telephelynek
- Az emelkedő bérszint következtében a nemzetközi nagyvállalatok érdeklődése a kelet-közép-európai térség iránt csökken
- Az autópályák és az autópálya-csomópontok növekvő száma logisztika területén számos versenytársat is szül a régió logisztikailag kedvező fekvésű településeinek
- A régiók közötti és a régióon belüli fejlettségbeli különbségek növekedése;
- A reálbérek növekedése és a versenyképesség romlása következtében az alacsony bérköltségre és a betanított munkára épülő vállalkozások elhagyják a térséget, ami növeli a munkanélküliséget

– **Felhasznált irodalom**

Lénárt Péter Róbert: Az ipari parkok fejlődési tendenciái és hatása a regionális és kistérségi fejlettségre. Budapest. 2005.